

Næringsutvikling

Selbu kommune

Prosjektplan forvaltningsrevisjon

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å belyse Selbu kommune sitt arbeid med og organisering av næringsutvikling i kommunen.

PROBLEMSTILLINGER

1. Oppfylles avtaler mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
2. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
3. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 350 timer

Rapport til sekretær: 01.02.2025

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Margrete Haugum

epost: mha@revisjonmidtnorge.no

Mobil: 952 33 007

2 MANDAT

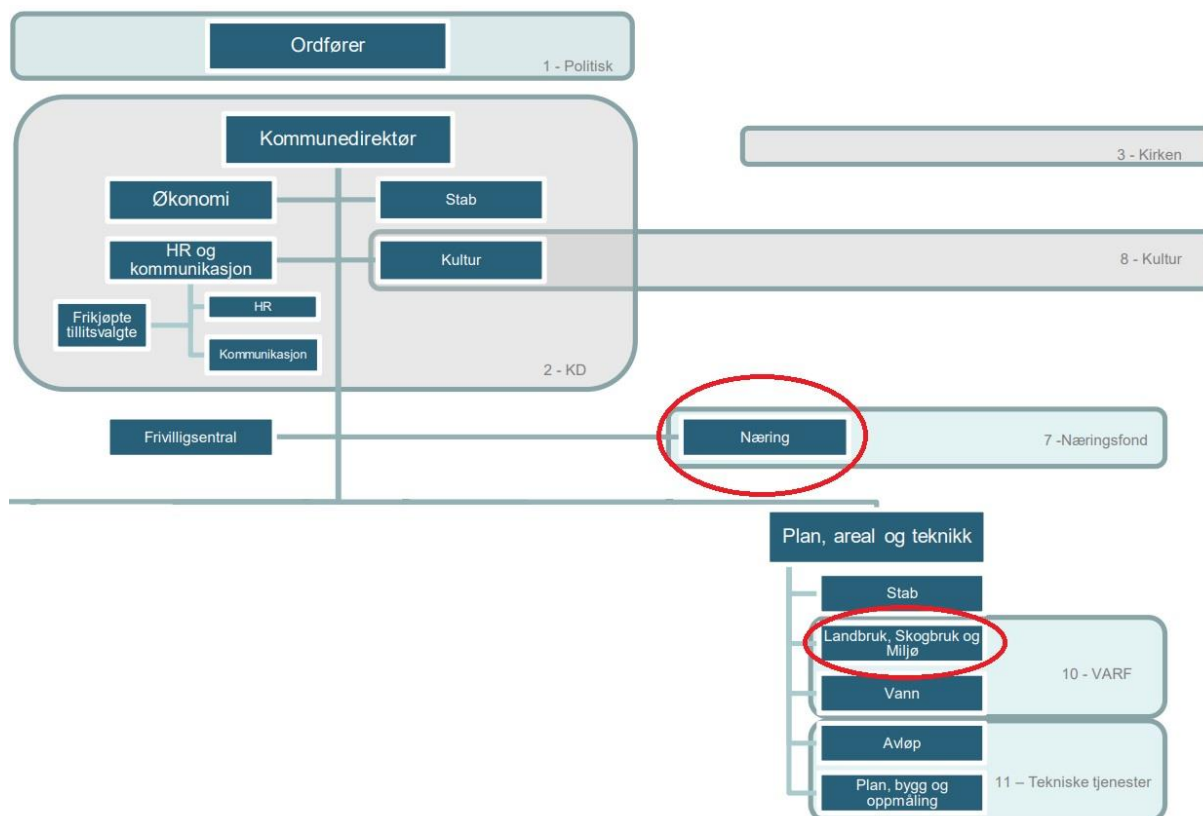
2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Selbu kommune bestilte den 27.02.2024, sak 6/24 en forvaltningsrevisjon om næringsutvikling i Selbu kommune. Bestillingen er hentet fra plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024, hvor næringsutvikling er vurdert til å ha moderat risiko, begrunnet med at flere aktører jobber med næringsutvikling med den risiko at alle oppgaver ikke blir ivaretatt.

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Det er fem aktører som har en rolle i næringsarbeidet, slik revisor har forstått det. Det er kommunens enhet for landbruk, skogbruk og miljø, kommunens enhet for næring, Selbu Vekst AS, Selbu Næringselskap KF og Næringsforeningen i Værnesregionen.

Organisasjonskartet for Selbu kommune viser at det er en egen enhet for næring og en enhet for landbruk, skogbruk og miljø. Organisasjonskartet er vist i figur 1.

Kilde: www.selbu.kommune.no

Figur 1. Organisasjonskart Selbu kommune.

På kommunens hjemmeside under landbruk er næringsutvikling et tema. Her er det henvisninger til utrednings- og tilretteleggingsmidler som forvaltes av Innovasjon Norge og kommunalt næringsfond som er prioritert til primærnæringene, skog og landbruk. Videre er det informasjon om Inn på tunet og Lokal mat, begge med henvisning til støtteordninger hos Innovasjon Norge.

Selbu kommune har et kommunalt foretak, **Selbu Næringssselskap KF**.

På Selbu kommune sine hjemmesider opplyses det at **Selbu Vekst AS** er Selbu kommunes næringsapparat. Selbu kommune eier 100 prosent av Selbu Vekst AS.

Selbu kommune sin samfunnsdel av kommuneplanen ble vedtatt i 2018. Her er næring et av åtte områder som løftes fram. Her beskrives et bilde av situasjonen i 2030 hvor det blant annet heter at det er attraktivt å drive, etablere og utvikle næringsliv i Selbu. Videre står det at *vi videreutvikler det lokale og regionale samarbeidet om næringsutvikling og at den lokale næringsutviklingen er viktig.*

Det er satt to mål for området næring med underpunkter om hva som skal gjøres.

1. *Selbu kommunes næringsliv har god innovasjonskraft, vekstevne og høy sysselsetting.*
 - a. *Gjøre en aktiv innsats for å inkludere flest mulig i arbeidslivet*
 - b. *Tilrettelegge for gründere, entreprenørskap og etablert næringsliv*
 - c. *Tilrettelegge arealer og infrastruktur*
 - d. *Ha rett virksomhet på rett sted ut fra sentrums- og næringsstruktur*
 - e. *Støtte opp om utvikling av kompetansebedrifter*
 - f. *Bidra til aktivt samarbeid mellom skole og arbeidsliv*
 - g. *Være aktiv med i prosjekter som bidrar til næringsutvikling i regionen*
 - h. *Forvalte naturressurser bærekraftig med et særskilt fokus på langsiktig vern av arealer til matproduksjon*
2. *Næringslivet i Selbu har godt utbygd infrastruktur.*
 - a. *Påvirke myndigheter slik at vi har moderne infrastruktur tilpasset næringslivet og innbyggere i Selbu (veistandard, mobil- og nettilgang, kollektivtrafikk o.l.)*

I planstrategien fra 2020 går det fram at siste næringsplan ble utarbeidet i 2008 og at målene nå inngår i kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien gjør koblinger mellom kommuneplanens samfunnsdel og handlingsplanen som revideres årlig. I handlingsdel med økonomiplan for 2020-2023 foreslås næring som ett av seks prioriterte områder.

Selbu kommunes næringsliv har god innovasjonskraft, vekstevne og høy sysselsetting.

- *Tilrettelegge for gründere, entreprenørskap og etablert næringsliv (særlig prioritet)*
- *Tilrettelegge arealer og infrastruktur (særlig prioritet)*
- *Ha rett virksomhet på rett sted ut fra sentrums- og næringsstruktur*
- *Støtte opp om utvikling av kompetansebedrifter*
- *Bidra til aktivt samarbeid mellom skole og arbeidsliv*

I planstrategien står det at ettersom næring er et eget tema i kommuneplanens samfunnsdel fra 2018, anses ikke ny næringsplan som nødvendig.

Handlingsplan med budsjett for 2024-2027 viser til anbefalinger for planperioden 2024-2027.

Innenfor næring handler det om:

1. At utviklingsaktiviteten i Selbu Vekst AS opprettholdes på nivå som i dag. Det må vurderes å øremerke mer kapital til utviklingsarbeidet.
2. Samfunnsutvikling og samfunnsplanlegging ved Selbu Vekst AS skal bistå kommunen med å bidra til bærekraftig utvikling. Det innebærer å fremme tiltak og aktiviteter innen næringsvirksomhet, sysselsetting, folkehelse, gode boliger, bo- og oppvekstmiljø og infrastruktur. Det skal i dette arbeidet legges vekt på langsiktig miljø og økonomiske hensyn. Gjennom samarbeid tilstrebes det å nå FNs bærekraftsmål i arbeidet i Selbu Vekst AS.
3. At Selbu har fokus på at sysselsetting gir god folkehelse og styrker sitt arbeid mot utenforskap.

I handlingsplan 2024-2027 med budsjett 2024 opplyses det at konsesjonsavgiften¹ settes av til næringsfondet. Midlene på næringsfondet disponeres til:

• Selbu Vekst AS (samarbeidsavtale pkt. 10)	kroner 1 250 000
• Grunnfinansiering Selbu Vekst AS (samarbeidsavtale pkt. 9)	kroner 1 100 000
• Primærnæringene	kroner 600 000
• Næringsforeningen i Værnesregionen	kroner 100 000

Under oversikten *prioriterte fokusområder for rammeområdet* (næringsfond) står det:

Selbu Vekst AS er kommunens utøvende avdeling for samfunnsutvikling. Selbu Vekst AS skal sammen med private interesser og Selbu kommune tilrettelegge slik at det til

¹ Selbu kommune mottar totalt 3,1 millioner kroner i årlig konsesjonsavgifter fra Statkraft AS og Selbu Energiverk AS.

enhver tid er tilgjengelige næringsarealer i Selbu. Selbu Vekst AS skal også fortsatt ha et sterkt fokus på markedsføring av bygda som bo- og besøkskommune. Et viktig fokusområde i årene fremover vil bli tilgangen på arbeidskraft.

Selbu Vekst AS

Formålet til Selbu Vekst AS er å være et lokalt utviklingselskap som gjennom ulike prosjekter arbeider for å styrke Selbu som attraktivt bo-, besøks- og arbeidsområde. Selskapet eies av Selbu kommune og gjennomfører tiltak som blir initiert fra eierne eller som er naturlig for å oppnå utvikling av Selbusamfunnet. Monica Sundal er daglig leder i selskapet siden 2020. Selskapets styre består av:

- Ole Morten Balstad, styreleder
- Espen Eriksen, nestleder
- Hanne Marit Siraas Folde

Selbu Vekst AS hadde i 2022 driftsinntekter på kroner 3,3 millioner og et årsresultat på kroner -521 000.

Selbu Næringselskap KF

Selbu Næringselskap KF ble stiftet i 2002. Selskapets formål er å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Selbu. Daglig leder i selskapet er Monica Sundal. Selskapets styre består av

- Geir Ove Lillebudal, styreleder
- Ole Morten Balstad
- Oddstein Rygg
- Alf Ronny Rotvold
- Anne Berit Lien
- Lars Rolseth

Etter som Selbu Næringselskap er et kommunalt foretak så behandles selskapets budsjett og økonomiplan i kommunestyret (sak 86/2023). Der går det fram at selskapets inntekter er basert på leieavtalen med SIFA AS. Selbu kommune eier 50,353 prosent av SIFA AS. SIFA AS sitt vedtektsfestede formål er mekanisk produksjon, handel og utvikling, samt drift av serviceverksted. Selskapet skal ved aksjetegning eller på annen måte kunne gjøre seg interessert i andre selskaper.

Selbu næringselskap KF sine leieinntekter tilsvarer i hovedsak renter og avdrag på alle lån som betales til KLP. Utbyggingene er i sin helhet finansiert med eksterne låneopptak i KLP og

er ca. kroner 52 millioner ved utgangen av 2023. I 2024 ferdigstilles ny produksjonshall ved SIFA AS og finansieres med byggelån tatt opp i 2023.

Næringsforeningen i Værnesregionen

Det opplyses på hjemmesiden til Selbu vekst, www.iselbu.no, at bedrifter i Selbu er medlemmer i en felles næringsforening for hele Værnesregionen. Ifølge hjemmesiden, www.nivr.no/kategori/ordninger-og-tilskudd/ opplyses det om ulike støtteordninger for næringslivet. Selbu kommune har ingen direkte relasjon til Næringsforeningen i Værnesregionen med unntak av at næringsforeningen støttes økonomisk.

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

1. Oppfylles avtaler mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
2. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
3. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

3.2 Utdyping og avgrensing

Den første problemstillingen handler om forholdet mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS, som kommunen eier alene. Det skal finnes en samarbeidsavtale som legger rammene for samarbeidet og problemstillingen er knyttet til om begge partene oppfyller sine eventuelle forpliktelser i denne avtalen. Det kan heller ikke utelukkes at vedtektene til Selbu Vekst AS eller politiske vedtak i kommunen kan gi tilleggspøringer for samarbeidet.

Den andre problemstillingen handler om forholdet mellom Selbu kommune og det kommunale foretaket Selbu Næringssselskap KF. Selbu Næringssselskap KF er ikke et selvstendig rettssubjekt, men har et eget styre og vedtekter som kan regulere forholdet til kommunen.

Den tredje problemstillingen ser nærmere på forholdet mellom Selbu kommune, Selbu Vekst AS og Selbu Næringsutvikling KF, og har fokus på om arbeidsfordelingen mellom disse aktørene er klargjort. Svaret på den første og andre problemstillingen kan legge grunnlag for å besvare denne problemstillingen også. Det er litt åpent om Næringsforeningen i Værnesregionen blir omfattet. Dette avhenger av om de har noen rolle i næringsutviklingsarbeidet ut over å være en medlemsorganisasjon for næringslivet.

Den fjerde problemstillingen handler om bevilgninger fra kommunens næringsfond og om bevilgningene skjer i henhold til vedtatte retningslinjer/vedtekter og saksbehandlingsregler.

Den femte problemstillingen handler om forretningsmodellen til Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF og belyser om selskapene har en bærekraftig økonomisk drift, i betydningen av at selskapene på lang sikt klarer å generere inntekter som dekker kostnadene.

3.3 Kilder til kriterier

Aktuelle kilder til revisjonskriterier er:

- Kommuneloven
- Forvaltningsloven
- Arkivloven
- Avtaler mellom kommunen og andre næringsutviklingsaktører
- Retningslinjer/vedtekter for næringsfond
- Styringsdokumenter for selskapene, eksempelvis vedtekter
- Politiske vedtak

3.4 Metoder for innsamling av data

Skriftlige styringsdokumenter som avtaler, retningslinjer, vedtekter og politiske saker er sentrale i denne forvaltningsrevisjonen. De gir grunnlag for revisjonskriterier og er samtidig viktige datakilder, spesielt for å forstå forholdet mellom kommunen og selskapene. Revisor har ikke innsynsrett i Næringsforeningen i Værnesregionen og kan derfor ikke forvente å få dokumenter derfra, men det er heller ikke vurdert som nødvendig.

Fra selskapene er det også aktuelt å hente dokumentasjon som regnskap, årsmeldinger, styreprotokoller og evnetulle planer. For å undersøke bruken av næringsfondet er det relevant å se på behandlingen av et utvalg av søknadene til fondet, eksempelvis for de siste to årene.

Det er aktuelt å gjennomføre intervjuer for å få nærmere innsikt i virksomhetene og supplere den skriftlige dokumentasjonen.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Margrete Haugum
Prosjektmedarbeider	Johannes Nestvold
Kvalitetssikrer	Sunniva Tusvik Sæter
Kvalitetssikrer	Marie Husøy Sæther

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	27.02.2024
Prosjektplan til sekretær	05.04.2024, utsatt til 12.04.2024 etter avtale med sekretær
Oppstartsmøte	Innen 01.07.2024
Datainnsamling ferdig	01.10.2024
Rapport til uttalelse	16.12.2024
Rapport til sekretær	01.02.2025

Steinkjer 15.04.2024

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

KILDER

Kommuneplanens samfunnsdel. Vedtatt i Selbu kommunestyre 10.12.2018.

Kommunal planstrategi 2019-2023. Vedtatt 14.12.2020.

Handlingsplan 2024-2027, Budsjett 2024. Kommunedirektørens forslag.

Kommunestyresak 86/2023: Selbu Næringssselskap KF – budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Rv Revisjon Midt-Norge	
Prosjekt nr: FR1286	Kommune: Selbu kommune
Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Næringsutvikling	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende Organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke yttet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke yttet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Steinkjer 04.04.2024

Margrete Håugum
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

RivRevisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no